

Werkblad Monitoring en Data

Nu de concept-RES'en zijn ingediend gaan we de gemaakte plannen verder aanscherpen in de RES 1.0 en natuurlijk uitvoeren. In de fase van uitvoering geeft monitoring de inzichten die je helpen plannen te verbeteren, waar nodig bij te sturen en ervoor te zorgen dat de realisatie tijdig plaatsvindt.

Veel van wat we doen is relatief nieuw en de uitkomsten zijn onzeker. Dit betekent goed grip houden op de voortgang en onderweg lessen leren om die later in te kunnen zetten. Dit vraagt van ons dat we op tijd de juiste monitoringsinstrumenten inzetten.

Het is hierbij belangrijk dat de informatie die we genereren onderling eenduidig, vergelijkbaar en herbruikbaar is. Bronnen als de Klimaatmonitor databank (<https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/>) bieden al een deel van deze gemeenschappelijke basis. NPRES werkt samen met EZK, PBL en de RES-regio's aan de doorontwikkeling van deze basis.

Op nationaal niveau wordt een monitor klimaatbeleid ontwikkeld. Die houdt alle maatregelen uit het klimaatakkoord bij en evalueert. NPRES zorgt op het nationale niveau voor een zo goed mogelijke aansluiting met dit traject en met diverse andere monitoring trajecten Zoals de trajecten van RVO, BZK, Expertise Centrum Warmte en het Programma Aardgasvrije Wijken.

NPRES monitor

Het NPRES werkt aan de ontwikkeling van een monitor. Hiervoor werkt het NPRES samen met de RES-regio's om aan te sluiten op de behoefte aan monitoring. Op het moment van dit schrijven wordt gewerkt aan een eerste versie. Deze versie wordt met input van de regio's verbeterd en uitgebreid. We zien daarbij een iteratief en continu proces voor ons. In de eerste fase van het proces zetten we een dashboard op. Met voornamelijk kwantitatieve gegevens en indicatoren over de huidige en verwachte verbruik en opwek, transport en opwek van elektriciteit en gegevens over (rest)warmtebronnen, warmteverbruik transport en opslag van warmte. In de tweede fase volgt een verdieping van de monitor. Daarbij worden andere, ook meer kwalitatieve indicatoren toegevoegd zoals beleidsmaatregelen. In de laatste fase worden regiospecifieke indicatoren toegevoegd. Zo groeit er een gemeenschappelijke basis enerzijds en blijft er voldoende ruimte voor regionaal maatwerk anderzijds.

Uitnodiging

NP RES vraagt iedere RES-regio om een inhoudelijke bijdrage aan de ontwikkeling van de monitor. We verwachten binnenkort, in het 4^e kwartaal van dit jaar, hier een begin mee te kunnen maken.

Nu al aan de slag

Als RES-regio beschik je over een schat aan informatie. Om deze informatie effectief in te zetten ten behoeve van monitoring, hebben we een aantal concrete aanbevelingen:

- 1) Stel een expert data en monitoring aan. Deze persoon is verantwoordelijk voor het opzetten van de juiste infrastructuur en het op gestructureerde wijze vergaren, beschikbaar maken en ook duurzaam beschikbaar houden van informatie. Daarvoor is kennis over data, monitoring en de benodigde data-infrastructuur nodig. Daarnaast is het handig dat de expert over voldoende inhoudelijke kennis van de RES beschikt en verschillende partners in het RES-proces het vertrouwen kan geven om zo veel mogelijk informatie met elkaar te delen. Ook kennis over datakwaliteit en duurzaam databeheer is cruciaal.

- 2) Richt -voor zover nodig- een veilige omgeving in voor het delen van informatie. Beleids- dan wel bedrijfsgevoelige informatie kan alleen gedeeld worden op een omgeving die vrijgesteld is van invloeden van buiten. Dit betekent een goed beveiligde en erkende database oplossing. Maar ook heldere afspraken maken over wie toegang heeft tot welke informatie. Houd hierbij rekening met de individuele belangen van partners. Die kunnen het minder aantrekkelijk maken om informatie met een grote groep te delen.
- 3) Spreek standaarden af voor het structureren van deze informatie. Zo kan deze ingezet worden zonder teveel bewerkingsslagen. Denk na over de informatie die je nodig hebt en definieer een format met vaste eenheden. Voor bijvoorbeeld opwekprojecten kan dit zijn; projectnaam, projecttype, (dichtstbijzijnde) adres, verwachte jaarlijkse opbrengst (TJ/jaar) en geo-locatie (rijksdriehoekstelsel). Kijk naar de standaarden die gebruikt worden door organisatie als CBS, Kadaster en RWS.
- 4) Spreek standaarden af voor het delen of juist afsluiten van de informatie. Door goed na te denken over wie toegang nodig heeft tot de informatie kun je meer informatie delen. Door bijvoorbeeld toegang tot concurrentiegevoelige informatie te beperken tot alleen het verantwoordelijke bedrijf en verschillende overheden neem je spanningen weg die het delen van informatie in de weg staan.
- 5) Houd er rekening mee dat bij het opslaan en verwerken van persoonsgegevens de AVG van toepassing is. Beperk het gebruik/opslaan van persoonsgegevens en houd bij het gebruik van persoonsgegevens de bijbehorende regelgeving in de gaten.
- 6) Denk goed na over de diverse doelen en doelgroepen bij monitoring. Bestuurders hebben een andere informatiebehoefte dan experts. Besteed daarnaast ook voldoende aandacht aan effectieve vormgeving (werk waar mogelijk visueel, bijv. met infographics, hou het simpel, compact en overzichtelijk: 'less is more').
- 7) Zorg tenslotte dat je eigen regionale monitoringaanpak en -cyclus te allen tijde goed aansluit op die van de diverse overheden en bestuurslagen (van Rijk tot aan gemeente).

Vragen?

Voor vragen over dit onderwerp kunt u terecht bij thema expert Theo Overduin: t.overduin@npres.nl.